

KOMENTARZ METODYCZNY DO MATERIAŁU

„To nie jest takie trudne...”

Część II – Jak napisać opowiadanie twórcze?

Prezentacja to druga część materiałów poświęconych opowiadaniu twórczemu typu egzaminacyjnego. Uczeń znajdzie tam podstawową wiedzę o tym, jak jest zbudowane opowiadanie, jakie są jego kryteria oceny, na co musi zwrócić uwagę, opowiadanie twórcze. temat typu egzaminacyjnego i jakie elementy składają się na schemat zadania egzaminacyjnego. To taki przewodnik – opowiadanie krok po kroku.

Do prezentacji dołączone są **ćwiczenia** dla ucznia. Wykonując je, uczeń stosuje w praktyce wiedzę wynikającą z prezentacji.

Wszystkie ćwiczenia zapisano w zwykłym edytorze tekstu (w programie Microsoft Word), ponieważ daje to uczniom możliwość bezpośredniej pracy na otrzymanych plikach. Ale, niestety, może się też zdarzyć, że ktoś naniesie i zapisze przypadkowe zmiany. Proszę więc uważać.

W komplecie znajduje się także „małe przydasie” dla ucznia, czyli opowiadanie w pigułce.

W **ćwiczeniu 1.** uczeń otrzymuje kilka tematów opowiadań, a jego zadaniem jest rozpoznać, które z nich ma charakter odtwórczy, a które jest wypowiedzią twórczą. Powinien uważnie przeczytać tematy i wychwycić różnice między nimi. Ćwiczenie to pomoże dostrzec, że w opowiadaniu twórczym można kreować świat przedstawiony według własnego pomysłu.

Ćwiczenie 2. Wymaga od ucznia rozpoznania rodzajów narracji w zacytowanych fragmentach opowiadań i uzasadnienia swej decyzji. Jest ćwiczeniem wynikającym z treści zawartych w prezentacji. Sprawdza, czy uczeń działa intuicyjnie, czy też potrafi wskazać elementy, które decydują o sposobie prowadzenia narracji.

Kolejne slajdy prezentacji oraz **ćwiczenie 3.** każą uczniowi szukać śladów narratora we fragmentach opowiadań na konkretny temat. Pokazuje

możliwości prowadzenia narracji nie tylko w różny sposób, ale i z różnej perspektywy, w zależności od tego kim jest narrator.

Ćwiczenie 4. służy sprawdzeniu, czy uczeń rozumie, czym jest chronologia zdarzeń. Opierając się na znajomości jednej z lektur obowiązkowych, uczeń ma ustawić wydarzenia w porządku chronologicznym.

Ćwiczenie 5. i 6 pozwala sprawdzić, czy uczeń rozumie, czym jest retrospekcja i czy rozumie jej funkcje w utworze. Przy jednym z zadań pojawia się uwaga „dla chętnych”, ale można ją usunąć, jeśli uznacie, że wszystkim uczniom przyda się wykonanie tego ćwiczenia.

W ćwiczenie 7. i 8 Uczeń ma samodzielnie stworzyć wstęp do opowiadania. Raz ma to być wstęp, który „nadpisuje” nad podanym akapitem. Musi więc dostosować się do sposobu narracji i do treści, które obejmuje podany akapit. Kolejnym razem – uczeń ma podany temat i materiał wizualny do niego, a zadanie wymaga stworzenia wstępu do opowiadania, zgodnie z podanymi zasadami.

Ćwiczenie 9. Pozwala ćwiczyć użycie wyrażen nazywających następstwa czasowe. Uczeń dostaje króciutkie opowiadanie, które musi uzupełnić wyrażenia podanymi w ramce. Sam musi zdecydować, które wyrażenia będą najodpowiedniejsze i w które miejsce opowiadania je wstawić.

Ćwiczenie 10. i 11. Polega na rozwijaniu i uzupełnianiu treści fragmentów opowiadań. Uczeń musi wstawić w zaznaczone miejsca elementy opisu (różne rodzaje), charakterystyki, a także zareagować na prowadzony dialog, pisząc jego dalszy ciąg.

W ćwiczenie 12. uczeń samodzielnie pisze zakończenie opowiadania. Ćwiczenie poprzedzone jest informacjami podanymi w prezentacji.

Ćwiczenie 13. dotyczy wykorzystania lektury w opowiadaniu. Zadaniem ucznia jest odpowiedź na pytania dotyczące tego, jak może wykorzystać różne informacje z konkretnej lektury, pisząc opowiadanie na wskazany temat. Ćwiczenie pokazuje różne możliwości nawiązywania do treści utworu literackiego w tworzonym przez ucznia opowiadaniu.

Ćwiczenie 14. kończy pracę z prezentacją, proponując, by uczeń samodzielnie napisał całe opowiadanie. To ćwiczenie również zawiera komentarz „dla chętnych”, ale decyzja leży po Waszej stronie.

Prezentację i ćwiczenia możemy wykorzystać w różny sposób:

- Zastosować jako jedną z lekcji zdalnych. Wyznaczyć uczniom określony czas pracy. Udostępnić prezentację i ćwiczenia, niech pracują samodzielnie, a potem przyślą do sprawdzenia karty ćwiczeń.
- Można również podczas zdalnej lekcji pracować wspólnie z uczniami, kierując odtwarzaniem prezentacji.
- Można wykorzystać prezentację podczas konsultacji z ósmoklasistami. Wydrukować ćwiczenia i wspólnie pracować i z jednym, i z drugim materiałem.

Bibliografia:

1. Egzamin ósmoklasisty. Vademecum nauczyciela. Język polski, pod redakcją dr Wioletty Kozak, MEN i ORE, Warszawa 2018;
2. Informator o egzaminie ósmoklasisty. Język polski, pod redakcją dr Wioletty Kozak, CKE, Warszawa 2018;
3. Paweł Tkaczyk, Narratologia, wydawnictwo PWN
4. Wizualne kary pracy autorstwa Mai Mark dotyczące rodzajów narracji (źródło wskazane w prezentacji)
5. W prezentacji użyto zasobów graficznych z wyszukiwarki Google. Oraz zdjęcia z zasobów portalu pixabay.